

BILBAO-ERKLÆRING

(Oversættelse af den officielle engelske originaltekst)

‘BYG PÅ SIKKERHED’

Det europæiske bygge- og anlægstopmøde

22. november 2004

Indledning:

Bygge- og anlægssektoren er en af Europas største industrier. Den tegner sig desværre også for det højeste antal arbejdsulykker med enorme menneskelige og økonomiske omkostninger for samfundet og sektoren selv. Selvom der er sket store fremskridt med hensyn til at forbedre arbejdsmiljøstandarden i sektoren, kan og skal der stadig gøres meget.

EU-strategien for sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen 2002-2006 forudsætter, at bygge- og anlægssektoren – som er en af de brancher, der har de værste arbejdsmiljøstatistikker – gør en indsats for en fortsat og vedvarende nedbringelse af antallet af arbejdsulykker og erhvervssygdomme, og det er nødvendigt, at alle med tilknytning til sektoren deltager i denne indsats.

Det er grunden til, at Den Europæiske Arbejdsmiljøuge i 2004 fokuserede på bygge- og anlægssektoren. Kampagnen, der blev gennemført af Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur i nært samarbejde med netværket af Focal Points i 31 lande og de europæiske arbejdsmarkedsparters organisationer, var udformet med henblik på at hjælpe alle, der er involveret i bygge- og anlægssektoren, med at opfylde denne målsætning og skabe et sikrere, sundere og mere produktivt arbejdsmiljø.

Den 22. november 2004 blev der afholdt et europæisk bygge- og anlægstopmøde i Bilbao i Spanien med deltagelse af repræsentanter for sektoren fra hele Europa. På topmødet blev det slået fast, at alle må være med til at arbejde for at nedbringe antallet af ulykker og sikre bedre forebyggelse af erhvervssygdomme i sektoren.

Det kan kun lykkes at opnå acceptable og bæredygtige arbejdsmiljøstandarder, hvis man generelt kan sikre høj kvalitet i sektoren. Kampagnen *Byg på Sikkerhed* er baseret på princippet om kvalitet, og ønsket om at få bygge- og anlægsprojekter af høj kvalitet er et centralt element i kampagnen. Samtidig er man klar over, at det forudsætter et samarbejde

mellem alle de involverede parter i et bygge- og anlægsprojekt. Det europæiske bygge- og anlægstopmøde opfordrer alle relevante parter i bygge- og anlægssektoren til at forpligte sig til aktivt at arbejde for at opnå de varige forbedringer, som EU's strategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen kræver, især ved at sikre konsekvent og effektiv håndhævelse af den nationale lovgivning, der gennemfører direktiv 92/57/EØF.

Her skal der sættes ind:

- **Indgåelse af kontrakter – byg på sikkerhed**

Arbejdsmiljøspørgsmål er en integreret del af hele processen omkring et byggeprojekt. De er ikke begrænset til selve byggefasen, men er relevante undervejs i hele det færdige projekts levetid: projektering, opførelse, vedligeholdelse og nedrivning. Mange af de sundheds- og sikkerhedsproblemer, der opstår under opførelsen og i driftsperioden, kunne være undgået, hvis man havde sikret sig, at der blev taget tilstrækkeligt hensyn til disse spørgsmål allerede ved projekteringen og indgåelsen af kontrakter. Projekter, som er grundigt planlagt, godt projekteret og udført af kompetente og veluddannede arkitekter og entreprenører, er ikke blot sikrere i sig selv, men giver også kunden mulighed for at få mere valuta for sine penge.

Direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter indeholder i artikel 27 bestemmelse om, at den ordregivende myndighed kan forlange bekræftelse på, at tilbudsgiverne har opfyldt deres forpligtelser i relation til den pågældende medlemsstats regler om beskyttelse på arbejdspladsen og arbejdsforhold i øvrigt.

Denne bestemmelse bør anvendes til at sikre, at arbejdsmiljøkravene i direktiverne om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen håndhæves. Det gælder især rammedirektiv 89/391/EØF, direktiv 89/655/EØF om arbejdsudstyr (som ændret ved direktiv 95/63/EF og 2001/45/EF) og direktiv 92/57/EØF om midlertidige og mobile byggepladser. Der skal navnlig tages hensyn til disse krav i projektforberedelsesfasen, hvilket fremgår af direktiv 92/57/EØF.

Denne erklæring hilser de initiativer velkommen, der allerede er taget i visse **medlemsstater**, bl.a. Det Forenede Kongeriges retningslinjer for offentlige indkøb. Den støtter fuldt og helt **Kommissionens Generaldirektorat for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold**s plan om i 2005 at indarbejde høje arbejdsmiljøkrav i reglerne for offentlige indkøb, herunder også offentligt finansierede bygge- og anlægsprojekter. I denne sammenhæng er det også glædeligt, at der nu opstilles praktiske retningslinjer for hensyntagen til arbejdsmiljøet ved indgåelse af kontrakter. Erklæringen understreger, at investering i sikkerhed og sundhed gennem systematisk budgettering i samtlige faser af bygge- og anlægsprojekter er en god forretning.

- **Håndhævelse – bedre overholdelse af reglerne**

Forebyggelse er det grundlæggende princip for arbejdsmiljølovgivningen i EU. Denne lovgivning beskytter ikke alene arbejdstagerne, men sikrer også ensartede vilkår for virksomheder, der opererer på det europæiske marked. De retshåndhævende myndigheder fører kontrol med overholdelsen af de retlige krav. Udvalget af Arbejdstilsynschefer (SLIC) gennemførte i 2003 en kampagne for tilsynsførende i bygge- og anlægssektoren. Det fremgår af resultaterne, at reglerne var overtrådt ved mange af de inspicerede projekter, og at der er forskel på, hvordan de håndhæves i medlemsstaterne. Det er ikke et tilfældigt sammenfald, at der forekommer mange arbejdsulykker og erhvervssygdomme i sektoren, og at SLIC konstaterede udbredt tilsidesættelse af reglerne.

Denne erklæring opfordrer **medlemsstaterne** til at sikre effektiv håndhævelse af alle gældende arbejdsmiljøregler i bygge- og anlægssektoren. I første omgang skal der følges op på henstillingerne fra SLIC's arbejdsgruppe for bygge og anlæg ra tilsynskampagnen i 2003. Tilsynsmyndighederne bør fortsat løbende have opmærksomheden rettet mod arbejdsmiljøet i bygge- og anlægssektoren og skærpe tilsynet for dermed at sikre, at der anvendes effektive håndhævelsesmetoder og -systemer i alle medlemsstaterne¹.

- **Retningslinjer – udveksling af erfaringer om reglernes overholdelse**

Arbejdsmiljølovgivning skal være ledsaget af retningslinjer, der viser, hvordan de retlige krav kan implementeres, og som bygger på gode erfaringer med reglernes håndhævelse andre steder. Det er især vigtigt for de mange små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i sektoren.

Denne erklæring opfordrer medlemsstaterne til i samarbejde med arbejdsmarkedsparternes organisationer at udarbejde specifikke retningslinjer, der:

- sikrer effektiv gennemførelse af lovgivningen
- beskriver god praksis i projektforbereelsesfasen, så bl.a. bygherrer, projekterende, entreprenører, underleverandører og koordinatore er klar over deres forpligtelser
- sikrer, at vejledninger og informationsmateriale tager direkte sigte på og er skræddersyet til sektorens behov.

Denne erklæring opfordrer desuden **Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur** til at støtte denne proces ved at stille alle relevante informationer om god praksis til rådighed.

- **Udformning af arbejdsmiljørigtige bygge- og anlægsprojekter**

Denne erklæring opfordrer projekterende i Europa til at udnytte eksisterende viden og erfaringer på området og at optimere de sikkerheds- og sundhedsmæssige aspekter som en integreret del af byggeprocessen ved projekteringen gennem deres repræsentative

¹ SLIC-rapport ECC 2003-1042, 29-04-2004 med titlen 'SLIC European Construction Campaign 2003' er tilgængelig på: http://europe.osha.eu.int/good_practice/sector/construction/slic/

organisationer, bl.a. **Architects' Council of Europe (ACE)**, **European Council of Civil Engineers (ECCE)** og **European Federation of Engineering Consultancy Associations (EFCA)**, Denne erklæring opfordrer navnlig projekterende i Europa til ved udformningen af bygge- og anlægsprojekter at fjerne risikomomenter, hvor det overhovedet er muligt, og at fremhæve eventuelle tilbageværende risici i alle de projekter, de arbejder med. ACE, ECCE og EFCA vil sammen med de organisationer, der repræsenterer de forskellige grene af industrien, søge at afdække, hvad disse faggrupper i praksis kan gøre for at forbedre sikkerheden på byggepladser, og vil formidle denne information til deres medlemsorganisationer.

• **Øget vægt på arbejdsmiljøet gennem inddragelse af arbejdsmarkedets parter**

Forhandlinger og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter om forbedringer på arbejdsmiljøområdet er vigtige midler til at sikre, at nøgleaktørerne – dels arbejdsgiverne, dvs. bygge- og entreprenørvirksomheder af enhver størrelse, der udfører alle former for bygge- og anlægsarbejde, lige fra SMV'er til store koncerner, dels arbejdstagerne – lever op til deres forpligtelser og gør den fornødne indsats for at skabe reelle arbejdsmiljøforbedringer på byggepladserne.

Topmødet støtter og ser derfor med tilfredshed på de aktioner, der indgår i fælleserklæringen fra arbejdsmarkedets parter inden for den europæiske bygge- og anlægssektor, **European Construction Industry Federation (FIEC)** og **European Federation of Building and Wood Workers (EFBWW)**², og navnlig:

- opprioriteringen af forebyggelse på specifikke områder, herunder fastsættelse af mål for nedbringelse af antallet af ulykker og formindskelse af risici, hvor det måtte være relevant
- øget uddannelse
- samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter om de enkelte projekter og på selve byggepladserne
- måling og indberetning af indsatsen og resultaterne.

Topmødet støtter og hilser også med tilfredshed de aktioner, der indgår i charteret fra **European Builders' Confederation**³, som har til formål at forbedre arbejdsmiljøet yderligere i små og mellemstore byggevirksomheder og blandt håndværkere gennem:

- bedre informering af håndværkere og SMV'er om både deres egne og deres ansattes retlige forpligtelser på arbejdsmiljøområdet. EBC's nationale organisationer forpligter sig til på deres websted at oprette et afsnit om arbejdsmiljø og aktivt at formidle arbejdsmiljøinformation til deres medlemmer
- oprettelse af et netværk af arbejdsmiljøeksperter, der sammen skal gennemgå initiativer og gennemprøvede ideer til god praksis.

Med henvisning til konferencen 'Effective Intervention and Social Dialogue in

² Fælleserklæringen fra FIEC and EFBWW er tilgængelig på: www.fiec.org og www.efbww.org

³ EBC's charter er tilgængeligt på EBC's websted: <http://www.ebuilders.org/>

Occupational Safety and Health', (Amsterdam, 15-17. september 2004) ønsker det nederlandske formandskab at understrege, at det er vigtigt, at disse aktioner gennemføres i praksis.

Næste skridt:

Bilbao-erklæringen opfordrer alle de underskrivende parter til at arbejde aktivt for opfyldelsen af disse forpligtelser og aflægge rapport om det videre forløb og om nye initiativer på et **opfølgende bygge- og anlægstopmøde**, som Agenturet vil afholde i juni 2006 med deltagelse af alle de centrale aktører, der har tilsluttet sig denne erklæring.

Der oprettes et **Arbejds miljøforum for Byggeri og Anlæg** til at forberede det opfølgende topmøde, lette udvekslingen af informationer om de initiativer, som de underskrivende organisationer sætter i værk, og fremme samarbejdet og den fælles indsats til implementering af erklæringen.

Udfærdiget i Bilbao, den 22. november 2004,

Ulrich Paetzold
European Construction Industry Federation

J. Antonio Calvo Delgado
European Builders' Confederation

John Graby
Architects' Council of Europe

Harrie Bijen
European Federation of Building and Wood Workers

Pablo Bueno Tomás
European Federation of Engineering Consultancy Associations

Diana Maxwell
European Council of Civil Engineers

Henk Schrama

Det nederlandske arbejds- og beskæftigelsesministerium
Det nederlandske formandskab for Den Europæiske Union

